

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏ

ՈՐՈՇՈՒՄ

2020 թվականի *հուլիսի 26-ի* N 94-Ը

ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՂՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ՆԵՐՔԻՆ ԾԱՌԱՅՈՂԱԿԱՆ
ՀԱՐԱՔԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱԿՈՒՄ ԿԻՐԱՌՎՈՂ ԷԹԻԿԱՅԻ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ
ՀԱՏՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 16-րդ հոդվածի 9-րդ մասի 12-րդ կետով՝ Հաշվեքննիչ պալատը

ՈՐՈՇՈՒՄ Է.

1. Հաստատել հաշվեքննողների համար ներքին ծառայողական հարաբերությունների շրջանակում կիրառվող էթիկայի կանոնները՝ համաձայն հավելվածի:

2. Սահմանել, որ յուրաքանչյուր երկու տարին մեկ անգամ Հաշվեքննիչ պալատի կողմից ստեղծված աշխատանքային խմբի կողմից իրականացվում է հաշվեքննողների համար ներքին ծառայողական հարաբերությունների շրջանակներում էթիկայի կանոնների պահպանման և դրա համակարգի գնահատում:

3. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

ՀԱՇՎԵՔՆՆԻՉ ՊԱԼԱՏԻ
ՆԱԽԱԳԱՀ

Լ. ՅՈՒՅԱՆ

**ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՂՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ՆԵՐՔԻՆ ԾԱՌԱՅՈՂԱԿԱՆ
ՀԱՐԱՔԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱԿՈՒՄ ԿԻՐԱՌՎՈՂ ԷԹԻԿԱՅԻ ԿԱՆՈՆՆԵՐ**

1. ԸՆԴԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն իրավական ակտով սահմանվում են Հաշվեքննիչ պալատի հաշվեքննողների համար ներքին ծառայողական հարաբերությունների շրջանակում կիրառվող էթիկայի կանոնները (այսուհետ՝ կանոններ) և դրա հետ կապված այլ հարաբերություններ: Կանոնները հաշվեքննողների վարվելակերպի, վարքագծի և փոխհարաբերությունների առանձնահատկությունները կարգավորող նորմերի համակարգ է, որի նպատակն է ապահովելու հաշվեքննողների պատշաճ վարքագիծն ինչպես աշխատանքային, այնպես էլ՝ ոչ աշխատանքային միջավայրում՝ հանրային և մասնավոր շահերի բախումը բացառելու, Հաշվեքննիչ պալատի նկատմամբ հասարակության վստահությունն ամրապնդելու նպատակով:

2. Հաշվեքննողն իր ներքին ծառայողական հարաբերությունների շրջանակում և ծառայողական պարտականությունների կատարման ընթացքում պարտավոր է պահպանել էթիկայի սկզբունքները և կանոնները:

3. Էթիկական մշակույթի ձևավորումը և պահպանումն ապահովվում և վերահսկվում է Հաշվեքննիչ պալատի կողմից՝

- 1) սահմանելով էթիկական մշակույթը՝ որպես Հաշվեքննիչ պալատի առաջնահերթություն,
- 2) հաշվեքննողներին հաղորդելով այդ առաջնահերթությունը հստակ, հետևողական և կանոնավոր կերպով՝ ծառայելով որպես լավագույն օրինակ,
- 3) պարբերաբար թարմացնելով և մշտադիտարկելով էթիկային առնչվող քաղաքականության և ընթացակարգերի ներդրումը Հաշվեքննիչ պալատում,
- 4) որոշումները կայացնելով թափանցիկության և հաշվետվողականության ստանդարտները պահպանելու միջոցով,
- 5) ստեղծելով գիտելիքների զարգացման և փոխանակման արդյունավետ միջավայր, որում կիրառվում է ղեկավար և զգայուն խնդիրներին արձագանքելու և քննարկելու մշակույթը,
- 6) գործընկերների շրջանում ստեղծելով բարենպաստ միջավայր, որտեղ յուրաքանչյուր ոք կզգա արդար վերաբերմունք՝ համապատասխանաբար արձագանքելով էթիկայի կանոններին հակասող դեպքերին,
- 7) հետամուտ լինելով էթիկայի կանոնների, այլ քաղաքականությունների և ընթացակարգերի հետևողական և պատշաճ կիրառմանը:

4. Սույն կանոնները հիմնվում են հետևյալ սկզբունքների վրա.

- 1) բարեվարքություն,
- 2) անկախություն և օբյեկտիվություն,
- 3) կոմպետենտություն,
- 4) մասնագիտական վարքագիծ,
- 5) գաղտնիություն և թափանցիկություն:

2. ԲԱՐԵՎԱՐՔՈՒԹՅՈՒՆ

5. Հաշվեքննողը պետք է գործի ազնիվ, հուսալի, բարեխիղճ կերպով և հոգուտ հանրային շահի:

6. Հաշվեքննողն իր լիազորությունները պետք է իրականացնի բարեվարքությամբ, ազնվորեն և անաղարտ կերպով՝ ձգտելով զերծ մնալ արտաքին ազդեցություններից, ինչպես նաև խուսափելով արտաքին կողմի հետ այնպիսի հարաբերություններից, որոնք կարող են բացասաբար ազդել կամ վարկաբեկել Հաշվեքննիչ պալատի հեղինակությունը կամ դրա վերաբերյալ առաջացնել հիմնավոր կասկածներ:

7. Հաշվեքննողն իր գործունեության ընթացքում պետք է զգոնություն ցուցաբերի անբարենպաստ այն գործոնների նկատմամբ, որոնք կարող են այս կամ այն կերպ սպառնալ վերջինիս բարեվարքությանը (անձնական, ֆինանսական և այլ շահեր կամ հարաբերություններ, որոնք կարող են հակասել Հաշվեքննիչ պալատի շահերին, պաշտոնական դիրքի չարաշահում, զգայուն կամ գաղտնի տեղեկատվության բացահայտում), ինչպես նաև պետք է ունենա ժամանակին դրանց հակազդելու համապատասխան մեխանիզմներ (հայտարարագրերի կիրառման պրակտիկա, հաշվեքննության առաջադրանքի շրջանակներում պարբերաբար կազմակերպվող քննարկումներ):

8. Հաշվեքննողն իրավունք չունի իր ծառայողական դիրքը կամ Հաշվեքննիչ պալատի անունն օգտագործել ոչ ծառայողական նպատակներով:

3. ԱՆԿԱԽՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՕԲՅԵԿՏԻՎՈՒԹՅՈՒՆ

9. Հաշվեքննողը պետք է գործի անկողմնակալ և առանց նախապաշարմունքների, ազատ լինի հանգամանքներից կամ ազդեցությունից, որը կարող է վնասել կամ դիտվել որպես մասնագիտական դատողությանը վնասող հանգամանք:

10. Հաշվեքննողը հաշվեքննություն իրականացնելիս գործում է անկախ, որը ներառում է՝

- 1) մտքի անկախություն, ինչը ենթադրում է այնպիսի մտածելակերպ, որը թույլ է տալիս հաշվեքննողին եզրակացություն հայտնել առանց ենթարկվելու այնպիսի հանգամանքների ազդեցությանը, որոնք կարող են խաթարել նրա մասնագիտական դատողությունը, որը նաև նպատակաուղղում է հաշվեքննողին գործել ազնվորեն և օբյեկտիվորեն՝ կիրառելով մասնագիտական կասկածամտություն:

- 2) վարքագծի անկախություն, ինչը ենթադրում է խուսափումը այնպիսի փաստերից և հանգամանքներից, որոնք այնքան նշանակալի են, որ ողջամիտ և տեղեկացված երրորդ կողմը, կշռադատելով բոլոր հարակից փաստերը և հանգամանքները, հավանականորեն կեզրակացներ, որ պալատի կամ հաշվեքննության խմբի անաչառությունը, անկողմնակալությունը կամ մասնագիտական կասկածամտությունը կարող են խաթարված լինել:
11. Հաշվեքննողը պետք է արտահայտի կամ ընդգծի Հաշվեքննիչ պալատի դերի կարևորությունը հանրության համար՝ դրսևորելով պատշաճ և հաշվեքննողին հարիր վարքագիծ:
12. Հաշվեքննողն աշխատանքային պարտականությունների կատարման ընթացքում ստացած հանրորեն ոչ մատչելի տեղեկատվությունը չպետք է օգտագործի ոչ ծառայողական նպատակներով:
13. Հաշվեքննողը պետք է խուսափի անհարկի խոստումներից, հավաստիացումներից, պետք է գիտակցի իր կարծիքի կարևորությունը և տրված կարծիքների արդյունքում հնարավոր բացասական հետևանքները:
14. Հաշվեքննողն իր մասնագիտական կասկածամտությունը պետք է ցուցաբերի օբյեկտիվ և անկողմնապահ կերպով՝ զերծ մնալով բացասական ներազդեցությունից:
15. Հաշվեքննողը չպետք է թաքցնի իրեն հայտնի դարձած այն էական փաստերը, որոնց մասին չարձագանքելը կարող է հանգեցնել փաստերի ոչ լիարժեք ներկայացմանը կամ ոչ օրինաչափ գործողությունների չբացահայտմանը:
16. Հաշվեքննողին արգելվում է մասնակցել ակտիվ քաղաքական գործունեությանը: Նա պետք է զերծ մնա իր անկախության և անկողմնապահության վրա բացասաբար ազդող, ինչպես նաև դրան սպառնացող իրավիճակներից՝ պահպանելով իր քաղաքական չեզոքությունը:
17. Հաշվեքննողն իր մասնագիտական գործունեությունն իրականացնելիս ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն չպետք է ներգրավված լինի հաշվեքննության օբյեկտի կառավարման գործընթացներում՝ անկախ մնալով արտաքին ազդեցությունից (անձնական, ֆինանսական շահ, ինքնաստուգում, մտերիմ հարաբերություններ):
18. Հաշվեքննողն իր վարքագծով չպետք է իրեն կախվածության մեջ դնի հաշվեքննության օբյեկտի պաշտոնատար անձանցից՝ հաշվեքննության արդյունքների համար շահագրգիռ անձանցից ընդունելով նվերներ, գումարներ, ծառայություններ կամ հյուրասիրություն:
19. Հաշվեքննողը պետք է միջոցներ ձեռնարկի հաշվեքննության գործընթացում իր, համապատասխան դեպքերում նաև իր ենթակաների, անկախության և օբյեկտիվության վրա բացասաբար ազդող գործոնները բացառելու և դրանց առնչվող ռիսկերը հայտնաբերելու ուղղությամբ: Այդ նպատակով հաշվեքննողը լրացնում և իր ստորագրությամբ հաստատում է անկախության հայտարարագիրը (Ձև 1):
20. Եթե հաշվեքննության իրականացման որևէ փուլում առաջանում են հաշվեքննողի անկախությանը և օբյեկտիվությանը սպառնացող գործոններ, ապա հաշվեքննողը պարտավոր է այդ մասին գրավոր եղանակով անհապաղ հայտնել իր անմիջական ղեկավարին: